

Nationaal Park De Alde Feanen

Jaarverslag 2025

Nationaal Park
De Alde Feanen

Inhoudsopgave

• Voorwoord van de voorzitter	3
Reguliere Uitvoering	4
• Voorlichting, communicatie en educatie	5-13
• Marketing en communicatie	14-15
• Website statistieken	16-17
Uitvoering Strategisch Meerjarenplan 2025 - 2028	18
• Strategisch Meerjarenplan 2025 - 2028	19-23
• Opening Mindfulness Route	24-26
• Beheer en inrichting	27
• Overig	28-31

Voorwoord van de voorzitter

Evert Stellingwerf

Het Nationaal Park heeft een dynamisch en succesvol jaar achter de rug. De basis van het park staat. De bemensing is op orde. Ook met het bevorderen van de zichtbaarheid van Nationaal Park De Alde Feanen gaat het goed; soms weten we zelfs internationaal de pers te halen! En steeds meer mensen weten het tijdelijk Informatiepunt aan de Wiidswei 32 te vinden.

Met veel tijd en inzet is gewerkt aan de governance van het park. Dit heeft geleid tot het opstellen van een nieuwe Samenwerkingsverklaring waarin alle rollen en taken van alle betrokkenen zijn vastgelegd. We verwachten daarmee de slagvaardigheid van de organisatie en de betrokkenheid van verschillende partijen bij het park te vergroten.

Daarnaast waren we erg blij toen in juli 2025 duidelijk werd dat een stevige bezuiniging op de Nationale Parken werd teruggedraaid door de Tweede Kamer. Daarmee kon eindelijk de uitvoering van het Strategisch Meerjarenplan 2025-2028 ter hand worden genomen waar met veel inzet aan is gewerkt. Dit vertaald zich bijvoorbeeld naar het realiseren van verschillende toegangspoorten in de dorpen rondom het park.

Andere hoogtepunten waren het jaarlijkse Fête de Nature, Dag van het Nationaal Park en een bezoek van nabestaanden van de crew van de Lancaster-bommenwerper.

Kortom; 2025 was een succesvolle opmaat naar 2026. Het jaar waarin we ons 20-jarig jubileum mogen vieren. Dank aan een ieder die dit mogelijk maakte!

Nationaal Park
De Alde Feanen

Nationaal Park De Alde Feanen

Reguliere Uitvoering

Nationaal Park
De Alde Feanen

Voorlichting, communicatie & educatie

Landelijke Dag van het Nationaal Park

Landelijke Dag van het Nationaal Park

Vanuit het Rijk is de opdracht voor het faciliteren van een coördinator communicatie & educatie voor elk Nationaal Park belegd bij IVN Natuureducatie. De coördinator geeft uitvoering aan diverse publieksactiviteiten, educatieve programma's en netwerkbijeenkomsten. Een belangrijk moment in het jaar was de Dag van het Nationaal Park op 25 mei. De Dag van het Nationaal Park is de Nederlandse invulling van de European Day of Parks.

De dag is in samenwerking georganiseerd met It Fryske Gea die op die dag haar Open Dag vierde. Er waren ongeveer 80 bezoekers. De organisatie van de dag was inhoudelijk en logistiek goed voorbereid. Het was georganiseerd bij het Informatiepunt van het NPDAF in Earnewald. Er waren diverse activiteiten georganiseerd voor jong en oud. Zo was er een "Otterspeurtocht" uitgezet en er waren verschillende stands over bijvoorbeeld de cultuurhistorie van De Alde Feanen. Door ongunstige weersomstandigheden bleef de bezoekersopkomst echter beperkt en kon de Praamtocht niet doorgaan. In samenwerking met It Fryske Gea is gestart met het opstellen van een gezamenlijk draaiboek voor toekomstige edities. Hiermee wordt gewerkt aan structurele borging en efficiëntere voorbereiding in de komende jaren.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Voorlichting, communicatie & educatie

Soortenchallenge & Landelijke Laarzendag

Soortenchallenge

Elk jaar is er ook een Nationale Parken Soorten Challenge (ook wel BioBlitz genoemd) die samenvalt met de Dag van het Nationaal Park. Dit is een landelijk initiatief waarbij bezoekers en vrijwilligers in alle 21 Nationale Parken zoveel mogelijk verschillende plant- en diersoorten tellen via apps zoals ObsIdentify of [Waarneming.nl](https://www.waarneming.nl). Onze bezoekers registreerden gezamenlijk meer dan 200 verschillende soorten.

Landelijke Laarzendag

Op 18 oktober vond Laarzendag plaats, een landelijke activiteit van de Nationale Parken met klimaatverandering als centraal thema. Er was een excursie, een mini-expositie in het Informatiepunt en een informatieavond voor bewoners georganiseerd. Met deze programmering is op toegankelijke wijze invulling gegeven aan kennisdeling en bewustwording rondom klimaatverandering in relatie tot het gebied.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Voorlichting, communicatie & educatie

Survivalschoolreis & Gastvrije Ondernemers

Survivalschoolreis

Sinds 2013 bieden we in samenwerking met It Fryske Gea survivalschoolreisjes aan in het Pettebosk, voor groep 3 t/m 8 van het basisonderwijs. Tijdens het schoolreisprogramma maken kinderen op een actieve manier kennis met het ontstaan, de flora en de fauna van De Alde Feanen. In 2025 hebben we 773 kinderen een onvergetelijke dag in de natuur mogen bezorgen. Veel van de schoolreisjes zijn door 2 medewerkers van educatie verzorgd en daarom zijn we een pilot begonnen met het van Hall Larenstein. De studenten die de Minor Natuureducatie volgen hebben we gevraagd om schoolreisgids te worden. We hopen dat de medewerkers dan alleen coördinerende taken hoeven uit te voeren.

Gastvrije Ondernemers

In februari is er een terugkombijeenkomst voor de Gastvrije Ondernemers georganiseerd. Ditmaal op de prachtige locatie Landgoed Âld Heach Hiem. Deze bijeenkomst werd gecombineerd met de verkenning 'Natuurinclusieve Gastvrije Ondernemers' binnen het programma Robuuste Parken. Ondernemers zijn geïnformeerd over actuele ontwikkelingen binnen het Nationaal Park en hebben gezamenlijk gebrainstormd over vervolgstappen. De middag droeg bij aan verdere versterking van het netwerk en de onderlinge samenwerking.

**Nationaal Park
De Alde Feanen**

Voorlichting, communicatie & educatie

Rugzakroutes

Rugzakroutes

Naast het schoolreisprogramma bieden we in samenwerking met It Fryske Gea vier rugzakroutes aan, drie in Het Pettebosk en één in De Lytse Mear. Er is een nieuwe variant bijgekomen die geschikt is voor iets oudere kinderen.

Gezinnen en scholen kunnen een rugzak vol onderzoeksmaterialen huren bij het Informatiepunt (1 variant is ook verkrijgbaar bij het Toeristenbureau Earnewâld) om zo zelfstandig het gebied te ontdekken. Ze volgen een met paaltjes uitgezette wandelroute en doen onderweg opdrachten die te maken hebben met de ontstaansgeschiedenis en de flora en fauna van het Nationaal Park.

Escape Rugzakroute

De nieuwste rugzakroute, geschikt voor oudere kinderen, is een Escape Rugzakroute waar kinderen letters moeten verzamelen om een woord te maken. Deze letters bereiken ze door puzzels op te lossen die te maken hebben met de natuur.

In 2025 hebben we op deze manier 710 kinderen kennis laten maken met het gebied.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Voorlichting, communicatie & educatie

Vrijwilligers

Vrijwilligers

Het Nationaal Park heeft samen met It Fryske Gea In totaal 32 balievrijwilligers die tijdens openingstijden aanwezig zijn. Ze kunnen kiezen voor de hele dag of een halve dag (ochtend en middag). Ze ontvangen de bezoekers en voorzien ze van informatie over het park, de wandelroutes, de excursies, de geschiedenis en de natuur van het park.

Bijscholing van de vrijwilligers vond plaats tijdens de startersbijeenkomst. Tijdens de bijeenkomst hebben de balievrijwilligers een wandeling gemaakt langs de knooppunten en de opstapplaats van de Blaustirns. Ze hebben gehoord wat er in het gebied speelt en hebben de tentoonstelling de Lancaster bezocht.

Weekend Vrijwilligers

Om de medewerker Voorlichting & Educatie in de weekenden te ontlasten is er een pilot gestart met 5 vrijwilligers die de verantwoordelijkheid hebben in het Informatiepunt tijdens de weekenden. In eerste instantie was een medewerker van NPDAF en een medewerker van It Fryske Gea achterwacht, welke nu het hoofd is Communicatie & Educatie van It Fryske Gea. Deze is dan alleen bereikbaar voor echt urgente zaken. Deze pilot is goed bevallen en aankomend jaar hebben we deze poule uitgebreid naar 9 weekendvrijwilligers.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Voorlichting, communicatie & educatie

Vrijwilligers & Informatiepunt

Evaluatiebijeenkomst

Tijdens het jaarlijkse balie-uitje hebben de vrijwilligers zelf mogen ontdekken hoe de nieuwe rugzak en Escaperoute werkt zodat ze dit op een goede manier kunnen aanprijzen. De evaluatie is interactief gemaakt. De balievrijwilligers hebben, na een korte presentatie over het jaar 2025, interactief kunnen meedenken wat er anders kan in het Informatiepunt en wat vooral moet blijven.

De excursievrijwilligers van It Fryske Gea werden tijdens de jaarlijkse start- en evaluatiebijeenkomst door o.a. de medewerker Voorlichting & Educatie bijgepraat over ontwikkelingen en projecten in het Nationaal Park. Ook is er voor hen een 'gidsen voor gidsen' bijeenkomst georganiseerd, waarbij zij hebben geleerd van elkaar.

Informatiepunt It Fryske Gea

Het tijdelijke Informatiepunt is geopend in april t/m september van woensdag t/m zondag van 10:00-16:00 uur en in de voor-en najaar vakanties. Dit jaar zijn er 5714 bezoekers ontvangen.

Het Informatiepunt is verder ingericht door It Fryske Gea in afstemming met het NDPAF. Er zijn informatieve, visueel aantrekkelijke panelen geplaatst en interactieve tablets voor de bezoekers met informatie over de natuur, de geschiedenis van De Alde Feanen en de Lancaster tentoonstelling. Daarnaast is er windowdressing toegepast op de ruiten voor een professionele en passende uitstraling naar buiten toe.

**Nationaal Park
De Alde Feanen**

Voorlichting, communicatie & educatie

Jongeren Advies Bureau & Europarc Conference

Jongeren Advies Bureau van het IVN

Naar aanleiding van het Jongeren Adviesbureau is, in samenwerking met het Natuurmuseum Fryslân en Nationaal Park Schiermonnikoog, een aanvraag ingediend voor de ontwikkeling van een digitale VR-expositie over de Nationale Parken. Deze aanvraag is gedaan bij SNP, gebruikmakend van het resterende EUROPARC-budget voor een jongerenproject.

Europarc Conference

Op 6 oktober 2025 namen vertegenwoordigers van het Nationaal Park Erine de Man (coördinator communicatie en educatie) en Doeke Fokkema (voorzitter) deel aan de EUROPARC Conference in Litouwen, georganiseerd door de EUROPARC Federation. Deelname aan deze conferentie bood waardevolle mogelijkheden voor internationale kennisuitwisseling en netwerkversterking.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Marketing en communicatie

Website, sociale media en nieuwsbrief

De website is het centrale platform voor het delen van informatie over het Nationaal Park en haar activiteiten. De website werd actief onderhouden en geactualiseerd. De website heeft in 2025 zo'n 52.000 bezoekers gehad. De statistieken hiervan zijn zichtbaar op de hiernavolgende pagina's.

Via sociale media (Facebook en Instagram) zijn in 2025 actuele ontwikkelingen, activiteiten en seizoensgebonden verhalen gedeeld. Deze kanalen werden ingezet om zowel bewoners als bezoekers te informeren en te betrekken bij het Nationaal Park De Alde Feanen.

Ook de nieuwe Mindfulness Route, de rugzakroutes en de expedities zijn succesvol gepromoot door ons en door verschillende groene Influencers die we benaderd hebben.

Daarnaast zijn er zes nieuwsbrieven verspreid om alle geïnteresseerden op de hoogte te houden van de nieuwsfeitjes op het gebied van natuur, educatie en actualiteiten in het Nationaal Park.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Op stap

Magazine Nationaal Park De Alde Feanen

Op ontdekking in een laagveenmoeras • Boordevol tips om
het gebied te beleven • Informatie over de historie • Maak kennis
met de natuurlijke bewoners • Routes & meer...

www.np-aldefeanen.nl

Marketing en communicatie

Kaarten, magazine en nieuwsbrief

Ook dit jaar konden we dankzij het Europese Interreg-project WaddenVisie nieuwe Duitstalige en Nederlandstalige kaarten en magazines laten drukken. Dit is van grote waarde, omdat we bezoekers hiermee actief kunnen informeren over hoe zij welkom zijn in ons Nationaal Park en hoe zij het gebied op een respectvolle manier kunnen beleven. Daarnaast tonen de kaarten de mooiste routes en inspireren ze om langer in het gebied te verblijven.

Het magazine en de kaart zijn inmiddels uitgegroeid tot waardevolle marketinginstrumenten. Ze vormen niet alleen een praktische wegwijzer, maar ook een belangrijk contactmoment tussen ondernemers en bezoekers. Zo versterken we de samenwerking in het gebied én de kwaliteit van de beleving in Nationaal Park De Alde Feanen.

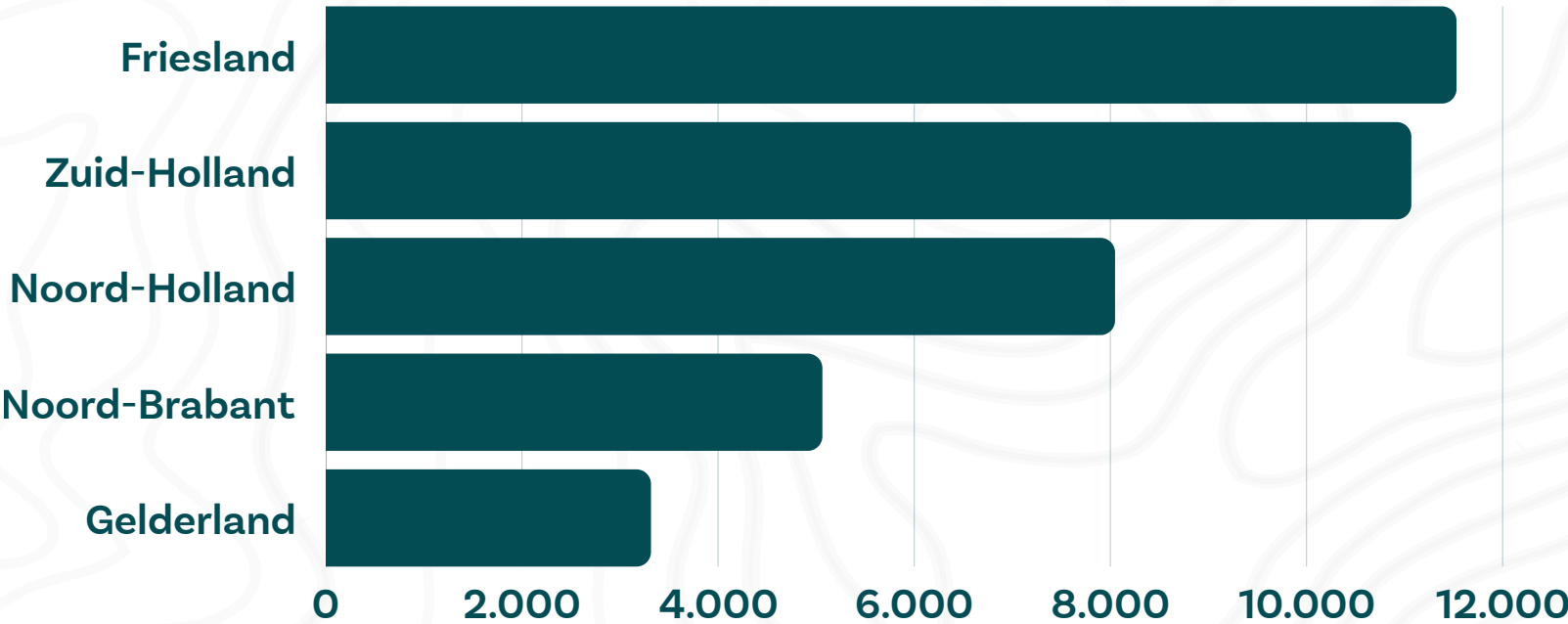
Website statistieken

Bezoekersaantallen, verdeling per provincie

Bezoekersaantallen website

Doelgroepnaam	Totaal aantal gebruikers	Nieuwe gebruikers	Sessies
Alle gebruikers	52.450	52.330	78.481

Bezoekers per provincie

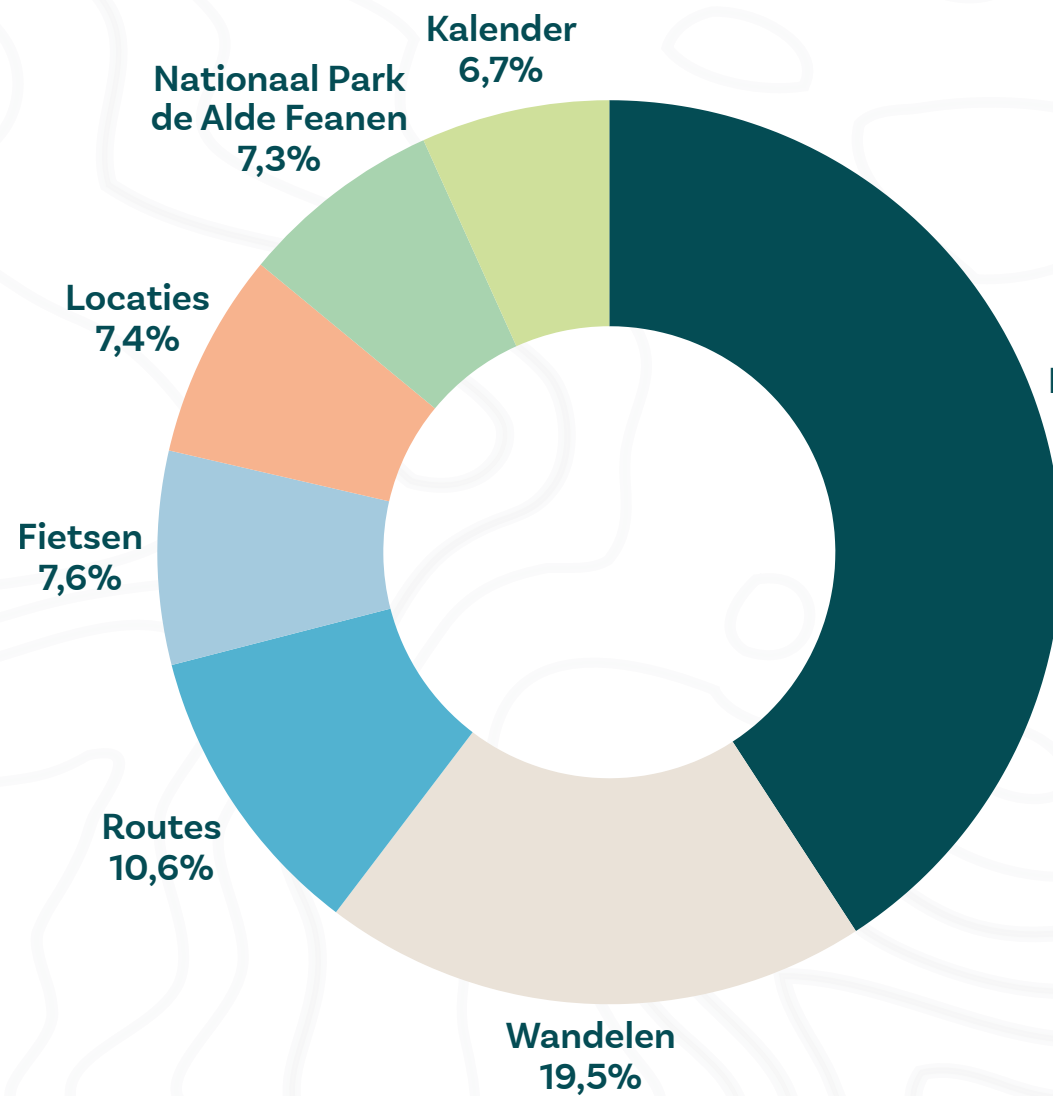

De website heeft in 2025 52.000 bezoekers gehad. Deze blijven gemiddeld 1 minuut en 26 seconden op de website. De wandel, fiets, route en locatiekaart blijven de top pagina's.

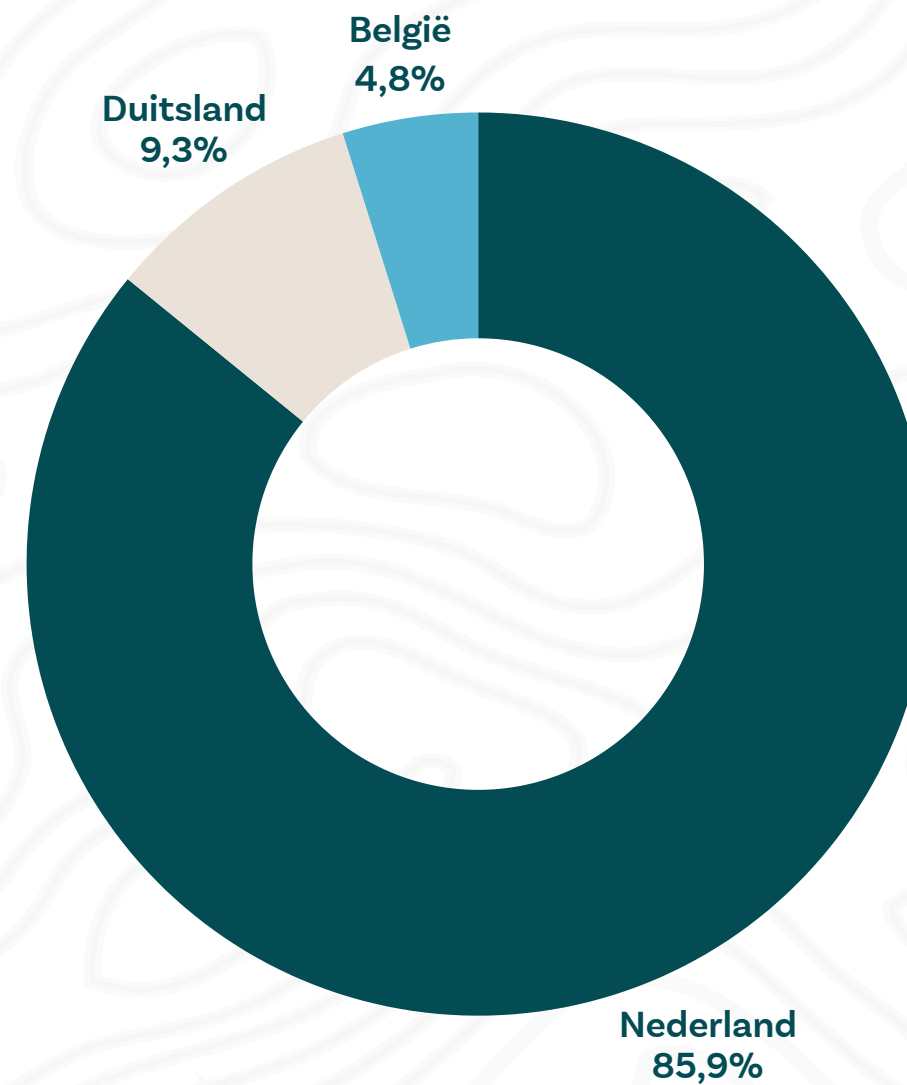
Website statistieken

Top-pagina's, herkomst, geslacht

Weergaven top-pagina's

Herkomst bezoekers website

Geslacht bezoekers

Fête de la Nature

Tijdens Fête de la Nature in Nationaal Park De Alde Feanen vierden we samen met ondernemers, bewoners en bezoekers de rijkdom van het gebied. Met dit jaarlijkse evenement willen we mensen op een laagdrempelige manier uitnodigen om de natuur in te gaan en haar écht te beleven. Tegelijkertijd is het een waardevol moment om samen met stakeholders iets te organiseren dat bijdraagt aan bewustwording: buiten zijn, vertragen en opnieuw verbinding maken met het landschap.

De kracht van Fête de la Nature zit in de diversiteit aan activiteiten en de betrokkenheid van lokale ondernemers en organisaties. Ook dit jaar was het programma veelzijdig en goed bezocht. Het is ieder jaar opnieuw mooi om te zien dat de SUP-tours volgeboekt zijn, de boten snel gereserveerd worden en dat mensen graag deelnemen aan yoga- en mindfulness activiteiten in de natuur. Gezinnen trokken er massaal op uit voor avontuurlijke activiteiten zoals sloepvaren met een GPS.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Fête de la Nature

Deelnemende organisaties en activiteiten

• Camping Stjelp	Green Key Challenge
• It Fryske Gea	Rugzak & Escape Route
• Ulbe Postma	Nachtvaren
• Zesay	Yoga in de Natuur
• Barbara Veldboom	Stiltewandeling
• Wetterkr8	Suppen
• Kanoverhuur Hollema	Kano verhuur
• Next Adventure	GPS-tocht
• E-chopperz.nl	E-choppertocht
• It Fryske Gea	Mindfulness Route
• It Fryske Gea	Begeleiden kanotocht in de vroege uurtjes
• Pean Buiten	Boottocht met schipper
• Toeristenbureau
Earnewâld	Streekmarkt
• It Fryske Gea	Vaarexcursie De
Blaustirns

Fête de la Nature laat zien hoe sterk het netwerk in en rond De Alde Feanen is. Door samen op te trekken creëren we een evenement dat niet alleen bezoekers trekt, maar ook bijdraagt aan bewustwording en waardering van het gebied. Het is een viering van natuur, samenwerking en gastvrijheid en daarmee een jaarlijks hoogtepunt waarin beleving en betekenis samenkomen.

Uitvoering Strategisch Meerjarenplan 2025 - 2028

Nationaal Park
De Alde Feanen

Strategisch Meerjarenplan 2025 - 2028: Robuuste Parken

Begin 2025 zijn vanuit de subsidie ondersteuning Nationale Parken de verkenningen afgerond vanuit de subsidieaanvraag Robuust Nationaal Park De Alde Feanen die met de samenwerkingspartners IFG, IVN en Merk Fryslân was opgesteld. De subsidie was beschikbaar gesteld voor onderzoek en verkenningen door het ministerie van LNVN, vooruitlopend op de meerjarensubsidie die we medio 2025 hebben ontvangen voor het Meerjarenplan NPDAF 2025-2028.

De onderzoeken en verkenningen zijn in het voorjaar van 2025 afgerond. Deze hadden onder andere betrekking op:

- De Tuinen van De Alde Feanen, verrijkte schoolpleinen, natuur inclusieve gastvrije ondernemers, het buitenlokaal, een route-app, natuur en gezondheid, samenwerking tussen NME-organisaties in Friesland, een commissie Nationaal Park Cultureel Erfgoed, Lancaster-educatie en een pilot Escape Rugzakroute
- Het nieuwe Bezoekerscentrum
- Opstellen Educatiestrategie
- Opstellen (herijking) Strategisch Marketingplan

De uitkomsten van deze verkenningen zijn in de vorm van producten en rapportages opgeleverd.

Strategisch Meerjarenplan 2025 - 2028

Meerjarenplan 2025 - 2028

De uitkomsten en aanbevelingen van de verkenningen zijn vertaald naar concrete vervolgprojecten en de marketingstrategie die zijn opgenomen in het Strategisch Meerjarenplan 2025 – 2028. Deze is vastgesteld door het Overleg Orgaan op datum. Hiermee zijn de resultaten van Robuuste Parken beleidsmatig verankerd.

[Meerjarenplan 2025 - 2028](#)

20-jarig bestaan

In 2026 bestaat het Nationaal Park De Alde Feanen 20 jaar. Het jubileumjaar biedt de gelegenheid om extra zichtbaarheid te geven aan het belang en de bewustwording van de unieke natuur van de Alde Feanen. Vooruitlopend daarop is in het najaar van 2025 een projectplan opgesteld om hier vorm en inhoud aan te geven. Ook hierin wordt samen opgetrokken met de dorpen.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Strategisch Meerjarenplan 2025 - 2028

Cultuur

Binnen het onderdeel cultuur zijn de boekjes 'Verhalen van De Alde Feanen' afgerond en op 21 november gepresenteerd tijdens de Friese Verhalenavond in het Skûtsjemuseum. De samenwerking met museale partners is verder geïntensiveerd. Er wordt samengewerkt met het Skûtsjemuseum rondom de Verhalenavond, met het Natuurmuseum Fryslân voor de ontwikkeling van een nieuwe Nationaal Park-expositie en met meerdere musea voor de verspreiding van de verhalenboekjes. Daarnaast zijn de handboeken van de cursus 'Gastvrij in NPDAF' geactualiseerd en is de AR-vaarroute van MeAR Fryslân in De Alde Feanen overgenomen door het Nationaal Park. Het thema cultureel erfgoed is ondergebracht in een tijdelijke werkgroep binnen NPDAF.

Educatie

Binnen educatie zijn gesprekken gevoerd met IFG over het buitenlokaal. It Fryske Gea heeft besloten om grotere investeringen voorlopig aan te houden in afwachting van meer duidelijkheid over het nieuwe Bezoekerscentrum. Tevens is in samenwerking met NME Naturij en Pingo & Pet gewerkt aan de vernieuwing van het lespakket 'Veen & Vuur', waarbij It Damshûs aansluit. De vernieuwingsplannen zijn uitgewerkt; uitvoering volgt in 2026. Het Jongeren Adviesbureau van het IVN is uitgevoerd in samenwerking met het Natuurmuseum Fryslân en CSG Mariënborg, met als thema's 'Boeren op het veen' en 'Jongeren in NP De Alde Feanen'. Daarnaast is tijdens Laarzendag een informatieavond voor bewoners georganiseerd en is nieuw materiaal aangeschaft voor schoolreisprogramma's.

**Nationaal Park
De Alde Feanen**

Strategisch Meerjarenplan 2025 - 2028

Gezondheid

Binnen het thema gezondheid heeft IVN, namens het Nationaal Park, het bestaande aanbod op het gebied van natuur en gezondheid geïnterpreteerd en ontsloten via de website. Tevens is een samenwerking gestart met de Friese Preventieaanpak, waarmee verdere verbinding wordt gelegd tussen natuurbeleving, preventie en gezondheid.

Website

In 2025 is gestart met het maken van een nieuwe website voor NPDAF, de vorige website was inmiddels bijna net zo oud als het jubileum van het park. Deze wordt in 2026 opgeleverd voor de opening van het nieuwe seizoen.

Marketing

In 2025 is marketing en communicatie opnieuw een belangrijk onderdeel geweest voor Nationaal Park De Alde Feanen. Heldere en consistente communicatie is essentieel om herkenbaar te zijn voor partners, bezoekers en samenwerkingspartijen, en om draagvlak te behouden en te versterken en te zorgen voor bewustwording. Zowel binding met bestaande partners als het aantrekken van nieuwe partijen vraagt om een duidelijk en herkenbaar verhaal over wie wij zijn en waar wij voor staan. Speerpunt van de marketing is de bewustwording van de “Balans tussen Beleving en Natuur”.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Strategisch Meerjarenplan 2025 - 2028

Dorpenstrategie

Binnen de marketingstrategie staat de dorpenstrategie centraal. De dorpenstrategie beschrijft de aanpak om met de dorpen te komen tot een gedragen en gedeelde marketingcommunicatie. Het is tevens een bezoekersstrategie om bezoekersspreiding te stimuleren door de dorpen te laten fungeren als uitnodigende toegangspoorten tot het Nationaal Park.

In de jaren 2020-2021 was hier een succesvolle start mee gemaakt die echter gestopt is vanwege de coronaperiode. Daarom stond 2025 in het teken van de herijking van deze strategie binnen het project Robuust Nationaal Park De Alde Feanen en vormt het de kern van de aanpak van het Strategisch Meerjarenplan.

In dit traject zijn missie, visie en doelstellingen opnieuw tegen het licht gehouden, wat heeft geleid tot de herijkte Marketingstrategie.

Na de zomer zijn we gestart met het opzetten van de dorpentteams. Hiertoe zijn contacten gelegd met de dorpen via de dorpsverenigingen en dorpsbelangen, de toeristische ondernemers en Gastvrije ondernemers en via de Werkgroep van het Nationaal Park. Ook It Fryske Gea, de gemeentes en de toeristische organisaties zijn betrokken voor afstemming, meedenken en meedoen.

**Nationaal Park
De Alde Feanen**

Interreg Project WaddenVisie

Opening Mindfulness Route

Op 23 mei 2025 is in Nationaal Park De Alde Feanen de Mindfulness Route geopend. De route, ontwikkeld binnen het Europese Interreg Project WaddenVisie, nodigt bezoekers uit om bewust te vertragen, tot rust te komen en zich te verbinden met hun omgeving.

De route is officieel geopend door waarnemend burgemeester Tineke Schokker-Strampel, met aanwezigheid van vertegenwoordigers van betrokken organisaties. Tijdens de opening werd de relatie tussen natuur en gezondheid toegelicht door Bernard Maarsingh, klinisch psycholoog, die wees op de mogelijkheden voor ondersteuning binnen de geestelijke gezondheidszorg.

De route loopt door It Wikelslân, een moerasbos en laagveenmoeras, en verbindt verschillende leefomgevingen, van rieten en ruigte tot hooiland en grasland. Bezoekers kunnen gratis een mindfulnessboek lenen met oefeningen om aandachtig te wandelen en te observeren.

[Lees hier meer](#)

Nationaal Park
De Alde Feanen

Interreg Project WaddenVisie

Opening Mindfulness Route

Het initiatief sluit aan bij de trend dat mensen tijdens hun vrije tijd steeds vaker zoeken naar rust, verdieping en verbinding, en draagt bij aan de erkenning van de positieve effecten van natuur op mentale en fysieke gezondheid.

De Mindfulness Route is vanaf 24 mei 2025 toegankelijk en het bijbehorende boek is te lenen bij het Informatiepunt Nationaal Park De Alde Feanen en het Toeristenbureau in Earnewâld. Er liggen 5 boeken bij het Informatiepunt (5x NL en 5x Duits). Er liggen ook boeken bij de ondernemers Outdoor Veldboom en Brêgeham.

De route wordt (inter)nationaal zeer gewaardeerd en er zijn een aantal Nationale Parken die geïnteresseerd zijn om de route over te nemen. In The Guardian heeft een uitgebreid artikel gestaan over de Mindfulness Route en het is meegenomen in verschillende campagnes van Merk Fryslân, de regio's en door groene en duurzame influencers.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Mindfulness Route in de media

[Bekijk de video](#)

[Bekijk de video](#)

[Bekijk de video](#)

[Lees het artikel](#)

Beheer en inrichting Gebiedscommissie & It Fryske Gea

De Alde Feanen is volop in ontwikkeling. Tijdens het Overleg Orgaan in november heeft de gebiedscommissie de leden bijgepraat door middel van een mooie presentatie. In 2025 zijn vanuit de gebiedscommissie verschillende projecten afgerond die het gebied nog aantrekkelijker maken om te bezoeken. Zo zijn er een nieuwe vogelkijkhut en een vogeleiland in de Jan Durkspolder aangelegd en is er een wandel- en fietsbrug gekomen bij De Geau. Verder is de weg Wolwarren/Headammen ingericht als fietsstraat en is de parkeerplaats bij de brug vernieuwd. Deze projecten zijn mede mogelijk gemaakt door de Regio Deal Zuidoost Friesland.

Tegelijk werkt de gebiedscommissie Alde Feanen verder aan het versterken van de natuur. In de Wolwarren en de Jan Durkspolder zijn werkzaamheden gestart om het gebied natter en robuuster te maken. Voor het ophogen van de kades is grond gebruikt die vrijkwam bij het graven van het Meer van Oudega. Deze grond is via het water aangevoerd, zodat de omgeving zo min mogelijk werd belast. Op één van de kades komt een nieuwe wandelroute, die ook langs de vogelkijkhut loopt. De kade moet nog verder begroeien en het pad stevig worden. Daarom kunnen bezoekers nog geen gebruik maken van de nieuwe route. De verwachting is dat het pad na de zomer 2026 open kan gaan.

Overig

Sponsorochtend

Sponsorochtend

Ook in 2025 hebben we weer een gezellige sponsorochtend georganiseerd voor onze trouwe sponsors. Watersportbedrijf Anja was ditmaal de gastheer en de ondernemers zijn ontvangen in het Theehuis in Grou en hebben een inspirerende presentatie gehad over het Nationaal Park en de mooie ontwikkelingen die we oppakken de komende jaren. Watersportbedrijf Anja heeft verteld over zijn onderneming en hoe ze bijdragen aan de natuur, waarna een rondvaart is verzorgd in de sloepen van Watersport bedrijf Anja. Het was een geslaagde ochtend.

De sponsors krijgen in 2026 een toolkit waarmee ze het Nationaal Park De Alde Feanen uit kunnen dragen. Verder heeft Annage een opmaak voor een autosticker van het Nationaal Park ontvangen, welke ook beschikbaar is voor de andere sponsors.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Overig

Governance onderzoek & Marrekrite

Governance onderzoek

In 2025 is het Governance Onderzoek afgerond door Bureau WING en een vervolgtraject daarvan ingezet om te komen tot een werkwijze, samengevat in een Samenwerkingsverklaring. Deze wordt begin 2026 afgerond.

Nationaal Park Schiermonnikoog is ons hierin gevolgd en heeft ook een Governance onderzoek laten doen door hetzelfde bureau. Het Nationale Parkenbureau heeft landelijk ook een Governance Onderzoek laten doen door Bureau WING, omdat in de landelijke afstemmings-overleggen bleek dat veel van de Nationale Parken worstelen met de Governance. Dit onderzoek wordt ook in 2026 afgerond.

Marrekrite

De afgelopen jaren houdt de Marrekrite een telling op Tweede Pinksterdag hoeveel boten er gebruik maken van de aanlegsteigers in het park.

In 2025 zijn er over de gehele Tweede Pinksterdag 1.479 boten aangemeerd.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Overig

Pontjesroute

Pontjesroute

Van april tot oktober varen in De Alde Feanen meerdere toeristische pontjes voor fietsers en wandelaars. Veel mensen gebruiken deze om het gebied te ontdekken en te beleven, of om de pontjesroute 'De 8 van Grou' te fietsen.

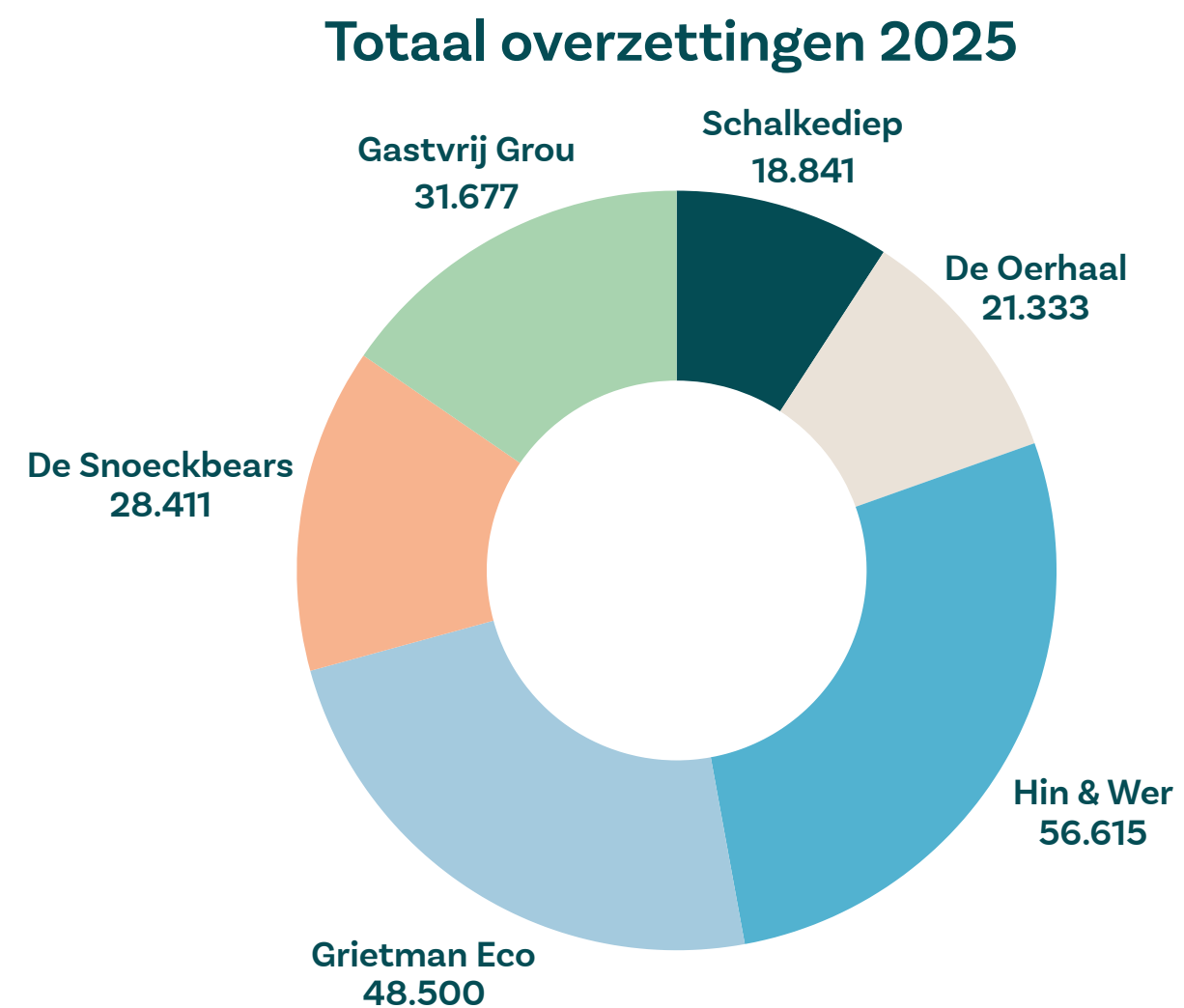
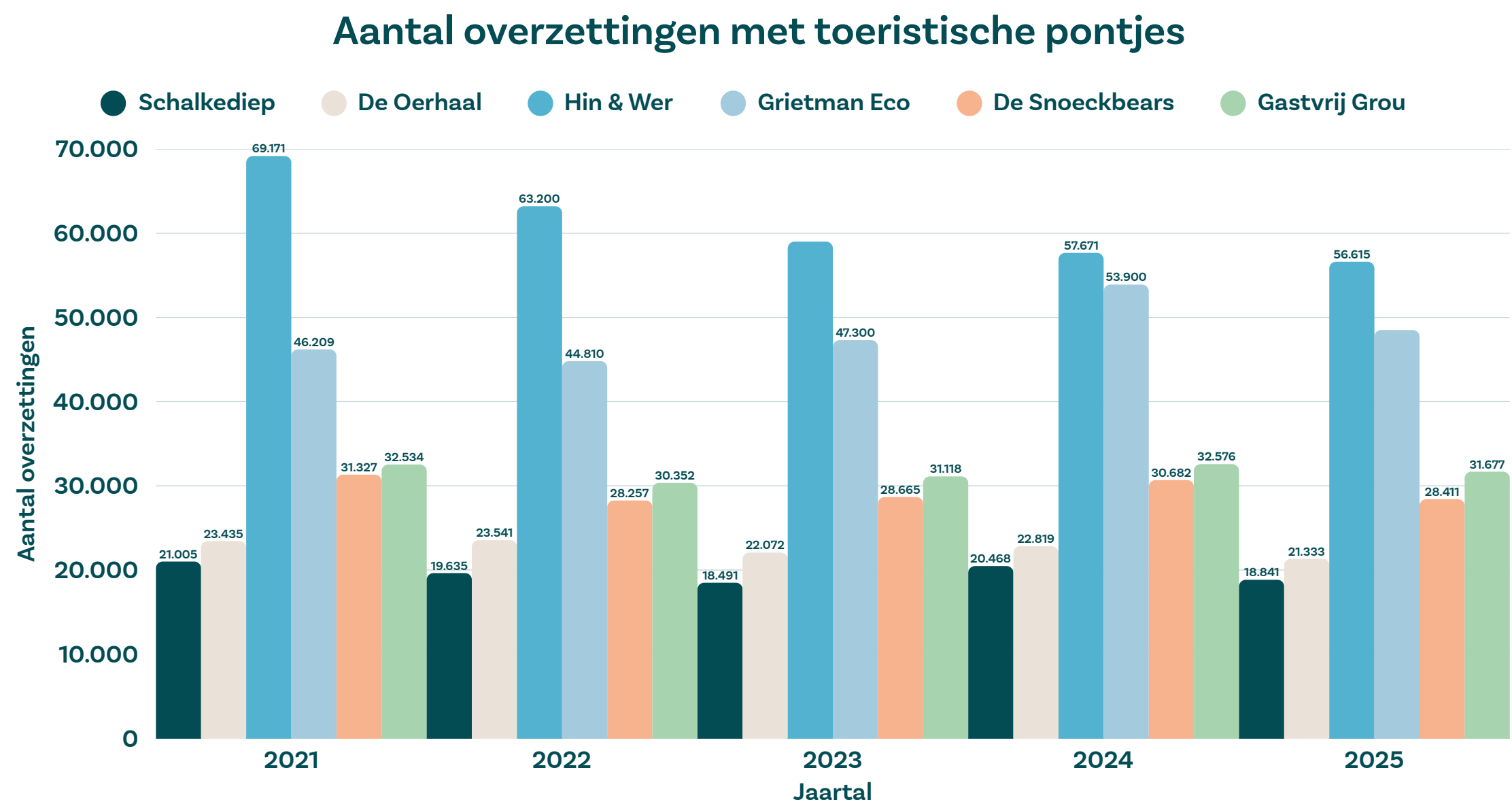
De schippers tellen dagelijks het aantal passagiers, wat een goede indicatie geeft van de drukte. Het seizoen begon in het voorjaar goed en bleef tot het einde van de zomer vergelijkbaar met voorgaande jaren. Na de zomer nam het aantal overzettingen af, waarschijnlijk door weersverwachtingen met regen en harde wind, waardoor minder mensen fietstochten maakten. Dit is ook zichtbaar in het totaal aantal overzettingen. Net als voorgaande jaren kwamen er steeds meer nieuwe bezoekers, terwijl ook het aantal terugkerende bezoekers groeide. Opvallend was de toename van Belgische (Vlaamse) en Duitse fietsers, maar ook van georganiseerde fietsvakanties met deelnemers uit landen buiten Europa, zoals bijvoorbeeld Japan, Amerika en Australië.

Nationaal Park
De Alde Feanen

Overig

Statistieken pondjesroute

“Natuur is geen decor”

Het is de basis

NP

**Nationaal Park
De Alde Feanen**